

ที่ กษ ๒๖๐๖/๕๖๖

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติกองทุนสวัสดิการชานา พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติกองทุนสวัสดิการชานา พ.ศ. จำนวน ๑๒๐ ชุด
๒. คำชี้แจงตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย จำนวน ๑๒๐ ชุด
๓. สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติกองทุนสวัสดิการชานา พ.ศ. จำนวน ๑๒๐ ชุด
๔. สรุปผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๓ จำนวน ๑๒๐ ชุด
๕. สรุปรายงานการรับฟังความคิดเห็น จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่อง ร่างพระราชบัญญัติกองทุนสวัสดิการชานา พ.ศ. เพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนั้นเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒) และ (๒๒) กล่าวคือ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติ และคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ ได้มีมติให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีคำสั่งที่ ๗๓/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๒ แต่งตั้งคณะทำงานกำหนดแนวทางการจัดสวัสดิการชานา เพื่อพิจารณากำหนดแนวทางการจัดสวัสดิการชานา ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม พิจารณาร่างพระราชบัญญัติกองทุนสวัสดิการชานา ประชุมชี้แจงและรับฟังความคิดเห็น และรายงานผลเสนอกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑.๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอขอความเห็นชอบในหลักการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชานา ในการประชุมคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๓ ซึ่งที่ประชุมมีมติให้ความเห็นชอบ และได้มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากชานา ผู้มีส่วนได้เสีย พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดร่างพระราชบัญญัติกองทุนสวัสดิการชานาเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๑.๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียทั่วประเทศ รวมจำนวน ๘ ครั้ง ในช่วงเดือนกันยายน-พฤศจิกายน ๒๕๕๓ มีผู้เข้าร่วมรับฟังความคิดเห็นจำนวน ๑,๘๕๐ คน ประกอบด้วย ชานา สมาชิกและคณะกรรมการศูนย์ข้าวชุมชน สมาคม สหกรณ์ โรงสี องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

สถาบันการศึกษา ตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ ๔๐ จังหวัด (ภาคกลางและภาคตะวันออก ๑๑ จังหวัด, ภาคตะวันตก ๕ จังหวัด, ภาคเหนือ ๑๑ จังหวัด, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๘ จังหวัด และภาคใต้ ๕ จังหวัด) และได้สรุปรายละเอียดนำเสนอให้คณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติรับทราบแล้วเมื่อคราวประชุม วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๔

๒. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติกองทุนสวัสดิการชาวนา พ.ศ. เป็นเรื่องของการจัดให้มีสวัสดิการแก่ชาวนา ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่มีอยู่ประมาณ ๓.๗ ล้านครัวเรือน และไม่ปรากฏว่าชาวนาเหล่านี้มีสวัสดิการใดๆ ที่เหมือนกับประชากรแรงงานในระบบ เว้นแต่จะได้รับสวัสดิการจากมาตรการของรัฐในเรื่องต่างๆ ไป ซึ่งต้องจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติ ประกอบกับคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติมีมติให้เสนอคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ภายใต้เงื่อนไขการกำหนดประเภทเรื่องสำหรับเสนอคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา ๔ (๒) และ (๑๒) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ภายในปี ๒๕๕๔ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีนโยบายที่จะสร้างความมั่นคงในอาชีพการงานให้แก่ชาวนาในปัจจุบัน รวมทั้งเร่งรัดสร้างแรงจูงใจให้เยาวชนบุตรหลานชาวนาได้ตระหนักและเห็นความสำคัญ พร้อมทั้งจะสืบทอดอาชีพการทำนา โดยจะได้สร้างกองทุนสวัสดิการชาวนาเพื่อช่วยเหลือชาวนาทั้งที่อยู่ในวัยทำงาน และที่ชราภาพ ทูพพลภาพ หรือเสียชีวิต ตลอดจนสวัสดิการที่จำเป็นด้านอื่นๆ

๔. ข้อเท็จจริง

๔.๑ เนื่องจากรัฐบาลได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนที่ต้องเร่งดำเนินการ ๔ เรื่อง ได้แก่ ๑) การสร้างความเชื่อมั่นและกระตุ้นเศรษฐกิจในภาพรวม ๒) การรักษาและเพิ่มรายได้ของประชาชน ๓) การลดภาระค่าครองชีพ ๔) การตั้งคณะกรรมการรัฐมนตรีเศรษฐกิจ และ กรอ. ทั้งนี้ ตามนโยบายเร่งด่วนข้อ ๒) การรักษาและเพิ่มรายได้ของประชาชน ได้กำหนดประเด็นในการดำเนินการ ได้แก่ การร่วมมือกับภาคเอกชนดำเนินมาตรการชะลอการเลิกจ้าง ดำเนินมาตรการเร่งด่วนเฉพาะหน้าเพื่อรองรับการว่างงาน เร่งรัดช่วยเหลือผู้ถูกเลิกจ้าง สร้างหลักประกันรายได้แก่ผู้สูงอายุ เพิ่มมาตรการด้านการคลัง สร้างรายได้และศักยภาพทางเศรษฐกิจในระดับฐานราก นอกจากนี้ ในยุทธศาสตร์ข้าวไทย ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔ ซึ่งผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก็ได้บรรจุเรื่องการส่งเสริมสวัสดิการชาวนาไว้

๔.๒ เพื่อเป็นการช่วยเหลือชาวนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้สูงอายุและพ้นวัยทำงานและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาแล้วเห็นสมควรให้มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชาวนา ขึ้น โดยเหตุที่การทำนาเป็นอาชีพของคนไทยส่วนใหญ่ของประเทศ หรือมีจำนวนประมาณ ๓.๗ ล้านครัวเรือน แต่ชาวนาที่ปลูกข้าวเป็นอาหารหลักหล่อเลี้ยงสังคมไทยกลับต้องเผชิญกับความยากลำบาก มีรายได้จากการทำนาที่ไม่แน่นอนและพอเพียง เยาวชนรุ่นใหม่ปฏิเสธที่จะสืบทอดอาชีพการทำนา จนทำให้ในอนาคตอันใกล้อาจไม่มีผู้ประกอบอาชีพการทำนาผลิตข้าวเพื่อบริโภค ซึ่งนับเป็นภัยร้ายแรงที่คุกคามต่อความมั่นคงทางอาหารของประเทศ ดังนั้น เพื่อสร้างหลักประกันพื้นฐานที่จำเป็นในอันที่จะส่งเสริมความมั่นคงให้แก่ผู้ประกอบอาชีพทำนาให้มีเกียรติ ศักดิ์ศรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้มีสวัสดิการในยามชราภาพ ทูพพลภาพ หรือถึงแก่ความตาย ตลอดจนสวัสดิการด้านอื่นๆ จึงจำเป็นต้องจัดให้มีสวัสดิการชาวนา โดยมีแนวคิดหรือสาระที่สำคัญ กล่าวคือ

๔.๒.๑ จัดตั้งกองทุนสวัสดิการชาวนา โดยให้ชาวนาสมัครเข้าเป็นสมาชิกด้วยความสมัครใจ และส่งเงินสะสมคิดจากเงินรายได้จากการจำหน่ายข้าวเปลือกในแต่ละปี และให้รัฐส่งเงินสมทบกองทุนส่วนหนึ่ง

๔.๒.๒ สิทธิประโยชน์ที่ชาวนาจะได้รับ เช่น เงินบำนาญหรือเงินสวัสดิการรายเดือน ยามชราภาพ ทุพพลภาพ หรือเสียชีวิต รวมทั้งปัจจัยการผลิตข้าว แต่ทั้งนี้ ต้องไม่ซ้ำซ้อนกับที่รัฐจัดให้อยู่ก่อนแล้ว

๔.๒.๓ บริหารกองทุนโดยคณะกรรมการที่มีทั้งภาครัฐ ผู้ทรงคุณวุฒิ และตัวแทนชาวนา

๔.๓ ในการยกร่างพระราชบัญญัติกองทุนสวัสดิการชาวนา พ.ศ. ได้มีการปรับปรุงข้อมูล ให้เหมาะสม สอดคล้องกับข้อเสนอที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นทั้ง ๘ ครั้ง เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดต่อชาวนา โดยสรุป ร่างพระราชบัญญัติกองทุนสวัสดิการชาวนา พ.ศ. มีทั้งสิ้น ๗ หมวด ๖๐ มาตรา ประกอบด้วย หมวดทั่วไป คำนิยาม หมวดที่ ๑ การจัดตั้งกองทุนและลักษณะของกิจการกองทุน, หมวดที่ ๒ การควบคุม และบริหารกิจการของกองทุน, หมวดที่ ๓ สำนักงานกองทุนสวัสดิการชาวนา, หมวดที่ ๔ สมาชิกและสิทธิประโยชน์ ของสมาชิก, หมวดที่ ๕ การเงิน การบัญชี และการตรวจสอบ, หมวดที่ ๖ การควบคุมกำกับกับการจัดการกองทุน, หมวดที่ ๗ บทกำหนดโทษ และบทเฉพาะกาล

๕. ผลกระทบ

๕.๑ ชาวนามีรายได้จากเงินสวัสดิการรายเดือน สามารถใช้จ่ายเพื่อเป็นการกระตุ้น เศรษฐกิจในภาพรวมได้

๕.๒ สามารถสร้างความมั่นคงด้านรายได้ให้ชาวนา จากเงินสวัสดิการรายเดือนเมื่อยามชราภาพ ไม่เป็นภาระต่อสังคม รวมทั้งช่วยสร้างความมั่นคงทางอาหารให้แก่ประเทศ

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เสนอขออนุมัติหลักการของร่างพระราชบัญญัติกองทุน สวัสดิการชาวนา พ.ศ.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมการข้าว

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๕๖๑ ๒๕๔๖

E-mail : brpe@ricethailand.go.th